

Romania

Yleiset tuomioistuimet - Romania

Tällä sivulla kerrotaan Romanian yleisistä tuomioistuimista.

Romanian yleiset tuomioistuimet – johdantoa

Seuraavassa esitetään Romanian tuomioistuinjärjestelmän rakenne.

Tuomioistuimet ja syyttäjänvirastot

Taso 1

1. Alueelliset tuomioistuimet (*judecătoria*) (176)
2. Syyttäjänvirastot

Taso 2

1. Alioikeudet (*tribunale*) (42)
2. Eritystuomioistuimet (3)
3. Alaikäisiä ja perheitä koskevia asioita käsittelevä alioikeus (1)
4. Syyttäjänvirastot

Taso 3

1. Muutoksenhakutuomioistuimet (*curți de apel*) (15)
2. Syyttäjänvirastot

Taso 4

1. Korkein oikeus (*Înalta Curte de Casație și Justiție*)
2. Syyttäjänvirasto
 - Romanian tuomioistuinjärjestelmään kuuluvat korkein oikeus ja muut tuomioistuimet

Tuomioistuimet

Korkein oikeus (*Înalta Curte de Casație și Justiție*)

Korkein oikeus on Romanian ylin oikeusaste. Se on ainoa lainkäyttöelin, jolla on valta varmistaa, että muut tuomioistuimet tulkitsevat ja soveltavat lakia yhtenäisellä tavalla. Erityisesti tähän tavoitteeseen pyritään nk. lainkäyttöliisiin syihin perustuvalla muutoksenhaulla.

Korkeimmassa oikeudessa on neljä osastoa, joilla kaikilla on oma toimivaltansa:

- Ensimmäinen yksityisoikeudellinen osasto
- Toinen yksityisoikeudellinen osasto
- Rikosoikeudellinen osasto
- Hallinto- ja vero-oikeudellinen osasto

Korkeimman oikeuden toimintarakenteita ovat myös **neljä nk. viiden tuomarin kokoonpanoa, täysistunto, lainkäyttöliisiin syihin perustuvia muutoksenhakuja käsittelevä jaosto** sekä **tiettyjä oikeudellisia kysymyksiä selvittävä jaosto**.

Korkeimman oikeuden **ensimmäinen ja toinen yksityisoikeudellinen osasto sekä hallinto- ja vero-oikeudellinen osasto** käsittelevät muutoksenhakutuomioistuinten tekemiä ja muita päätöksiä laissa säädettyllä tavalla. Ne käsittelevät myös muutoksenhakuja, jotka

koskevat alustavia tuomioita tai mitä tahansa oikeuden päätöksiä, joihin ei voi hakea muutosta muilla keinoin tai joiden käsittely muutoksenhakutuomioistuimessa on keskeytynyt. Rikosoikeudellinen osasto käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena menettelyjä ja kanteita, jotka on laissa osoitettu korkeimman oikeuden toimivaltaan kuuluviksi.

Korkeimman oikeuden rikosoikeudellinen osasto käsittelee seuraavia asioita

ensimmäisenä oikeusasteena:

- edustajainhuoneen, senaatin ja Euroopan parlamentin jäsenten tekemät rikokset
- hallituksen jäsenten tekemät rikokset
- perustuslakituomioistuimen tuomareiden tekemät rikokset
- ylimmän tuomarineuvoston jäsenten tekemät rikokset
- korkeimman oikeuden tuomareiden sekä korkeimman oikeuden yhteydessä toimivan syyttäjänviraston syyttäjien tekemät rikokset
- marsalkkojen, amiraalien, kenraalien ja kvestoreiden tekemät rikokset
- muut sen toimivaltaan lain mukaan kuuluvat asiat.

muutoksenhakutuomioistuimena:

- muutoksenhaut päätöksistä, joita muutoksenhakutuomioistuimet ja sotilasmuutoksenhakutuomioistuin ovat tehneet rikosasioissa ensimmäisenä oikeusasteena
- muutoksenhaut päätöksistä, joita muutoksenhakutuomioistuimet ja sotilasmuutoksenhakutuomioistuin ovat tehneet rikosasioissa muutoksenhakutuomioistuimena
- muutoksenhaut päätöksistä, joita korkeimman oikeuden rikososasto on tehnyt rikosasioissa ensimmäisenä oikeusasteena, sekä muissa laissa säädettyissä tilanteissa.

Yhdeksän tuomarin kokoonpano

Yhdeksän tuomarin kokoonpanon tehtävät siirrettiin tiettyjä oikeustapausten ratkaisemista nopeuttavia toimenpiteitä koskevan lain nro 202/2010 nojalla viiden tuomarin kokoonpanoille.

Se tekee päätöksen kuitenkin menettelyissä, joiden käsittely alkoi ennen lain voimaantuloa.

Viiden tuomarin kokoonpanot

Lain nro 304/2004, sellaisena kuin se on muutettuna ja täydennettynä, 24 §:ssä säädetään, että viiden tuomarin kokoonpanot ratkaisevat muutoksenhakuja ja kanteita asioissa, joissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena on ollut korkeimman oikeuden rikosoikeudellinen osasto, ja muissa lain mukaan se toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Se toimii myös kurinpitoelimenä.

Lain nro 317/2004, sellaisena kuin se on julkaistuna uudelleen, 51 §:n 3 momentin mukaan viiden tuomarin kokoonpano ratkaisee muutoksenhaut kurinpidollisissa asioissa, joissa ylin tuomarineuvosto (*Consiliul Superior al Magistraturii*) on antanut tuomion.

Korkein oikeus kokoontuu **täysistuntoon**

1. ratkaisemaan muutoksenhakuja, jotka koskevat korkeimman oikeuden oikeuskäytännön muuttamista
2. kuulemaan perustuslakituomioistuinta ennen lakien antamista sen varmistamiseksi, että lait ovat perustuslain mukaisia

Muutoksenhakutuomioistuin

Romanian muutoksenhakutuomioistuimia johtaa presidentti, jonka apuna voi olla yksi varapresidentti tai kaksi varapresidenttiä.

Muutoksenhakutuomioistuimissa toimii jaostoja tai kokoonpanoja, jotka ovat erikoistuneet seuraaviin kysymyksiin:

- yksityisoikeudelliset asiat
- rikosoikeudelliset asiat
- alaikäisiä koskevat ja perheoikeudelliset asiat
- hallinto- ja veroasiat
- työoikeudelliset ja sosiaaliturvaan, yrityksiin, kauppakisteriin, maksukyvyttömyyteen, sääntöjenvastaiseen kilpailuun tai muihin aloihin liittyvät asiat

- meri- ja sisävesiliikenteeseen liittyvät asiat.

Romanian 15 muutoksenhakutuomioistuinta ovat oikeushenkilöitä ja niistä jokainen kattaa useiden (noin kolmen) alioikeuden (*tribunal*) oikeudenkäyttöalueen.

Muutoksenhakutuomioistuimet käsittelevät seuraavia yksityisoikeudellisia asioita:

ensimmäisenä oikeusasteena hallinto- ja veroasioihin liittyvät riita-asiat erityislakien nojalla,

muutoksenhakutuomioistuimena valitukset alioikeuksien ensimmäisenä oikeusasteena tekemistä päätöksistä,

korkeamman asteen muutoksenhakutuomioistuimena eräät laissa säädetyt asiat.

Muutoksenhakutuomioistuimet käsittelevät seuraavia rikosoikeudellisia asioita

ensimmäisenä oikeusasteena:

- rikoslain 155–173 §:ssä mainitut rikokset (mm. valtiopetos, vakoilu, juonittelu, salahankkeet, kumouksellinen toiminta valtiovaltaa tai kansantaloutta vastaan) sekä erityislaeissa mainitut rikokset Romanian kansallista turvallisuutta vastaan
- rikoslain 253 §:n 1 momentissa (eturistiriidat), 273–276 §:ssä (tietyt rautatieliikenteen turvallisuuden kohdistuvat rikokset rautateillä tapahtuneen suuronnettomuuden yhteydessä) ja 356–361 §:ssä (rikokset rauhaa ja ihmiskuntaa vastaan) mainitut rikokset
- alueellisten tuomioistuinten ja alioikeuksien tuomarien ja näiden tuomioistuinten yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen syyttäjien tekemät rikokset sekä tilintarkastustuomioistuimen lakimiesten, notaarien, haastemiesten ja varainhoidon valvojien tekemät rikokset
- lain määritellyllä tavalla järjestäytyneiden uskontokuntien johtajien ja muiden korkea-arvoisten jäsenten, jotka ovat arvoltaan vähintään piispoja tai vastaavia, tekemät rikokset
- korkeimman oikeuden avustavien tuomareiden, muutoksenhakutuomioistuinten ja sotilasmuutoksenhakutuomioistuimen (*Curtia Militară de Apel*) tuomareiden sekä näiden tuomioistuinten yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen syyttäjien tekemät rikokset
- tilintarkastustuomioistuimen jäsenten, Romanian lainsäädäntöneuvoston (*Consiliul Legislativ*) puheenjohtajan ja Romanian oikeusasiamiehen tekemät rikokset
- muut sen toimivaltaan lain mukaan kuuluvat rikokset

muutoksenhakutuomioistuimena valitukset päätöksistä, joita alioikeudet ovat tehneet rikosasioissa ensimmäisenä oikeusasteena

korkeamman asteen muutoksenhakutuomioistuimena muutoksenhaut ensimmäisen oikeusasteen tuomareiden tekemistä päätöksistä alioikeuksien toimivaltaan kuuluvia asioita lukuun ottamatta sekä muissa laissa säädetyissä asioissa.

Muutoksenhakutuomioistuimet käsittelevät myös alioikeuksien välisiä, alueellisten tuomioistuinten ja alueellaan toimivien alioikeuksien välisiä tai eri alioikeuksien alaisuudessa mutta muutoksenhakutuomioistuimen alueella toimivien alueellisten tuomioistuinten välisiä **toimivaltariitoja**.

Lisäksi muutoksenhakutuomioistuimet tekevät ratkaisuja tuomittujen henkilöiden **luovutuspyynnöistä** tai ulkomaille siirtämistä koskevista pyynnöistä.

Alioikeus (Tribunal)

Romanian **42 alioikeutta** ovat oikeushenkilöitä ja toimivat piirikunnittain (*județ*). Alioikeuden toimivaltaan kuuluvat kaikki sen piirikunnan alueelliset tuomioistuimet, jossa alioikeus sijaitsee.

Alioikeuksissa toimii itsenäisiä jaostoja tai kokoonpanoja, jotka ovat erikoistuneet seuraaviin asioihin:

- yksityisoikeudelliset asiat
- rikosoikeudelliset asiat
- alaikäisiä koskevat ja perheoikeudelliset asiat
- hallinto- ja veroasiat
- työoikeudelliset sekä sosiaaliturvaan, yrityksiin, kauppakisteriin, maksukyvyttömyyteen, sääntöjenvastaiseen kilpailuun tai muihin aloihin liittyvät asiat ja

- meri- ja sisävesiliikenteeseen liittyvät asiat.

Alioikeus käsittelee seuraavia yksityisoikeudellisia asioita

ensimmäisenä oikeusasteena: kaikki kanteet, jotka eivät lain mukaan kuulu muiden tuomioistuinten toimivaltaan

muutoksenhakutuomioistuimena: muutoksenhaut alueellisten tuomioistuinten tekemiin päätöksiin

korkeamman asteen muutoksenhakutuomioistuimena: tietyt laissa määritellyt asiat.

Alioikeus käsittelee seuraavia rikosoikeudellisia asioita

ensimmäisenä oikeusasteena:

- henkirikokset ja ruumiilliseen koskemattomuuteen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, yksilön vapautteen kohdistuvat rikokset, seksuaalirikokset, omaisuusrikokset, työr rikokset tai työhön liittyvät rikokset, oikeudenkäyttöön kohdistuvat rikokset, tiettyjä laissa säänneltyjä toimintoja varten vahvistettuihin järjestelyihin kohdistuvat rikokset, kansanterveyteen kohdistuvat rikokset sekä aseita, ammuksia, räjähteitä tai radioaktiivisia aineita koskevat tullipetokset
- tahalliset rikokset, joiden on tarkoitus johtaa uhrin kuolemaan tai itsemurhaan
- huumeiden salakuljetukseen ja laittomaan käyttöön liittyvät rikokset
- rahanpesuun ja veronkiertoon liittyvät rikokset
- konkurssipetokset, jos rikos liittyy pankkijärjestelmään
- muut sen toimivaltaan lain mukaan kuuluvat rikokset.

korkeamman asteen muutoksenhakutuomioistuimena valitukset alueellisten tuomioistuinten rikosasioita koskevista päätöksistä, joista on aloitettu oikeuskäsittely vahinkoa kärsineen henkilön aiemmin tekemästä kantelusta, sekä valitukset alueellisten tuomioistuinten rikosasioissa tekemistä, ehkäiseviä toimenpiteitä, väliaikaista vapauttamista tai turvaamistoimia, rikostuomioiden täytäntöönpanoa tai rehabilitointia koskevista päätöksistä, sekä tietyt muut laissa säädettyt asiat

Lisäksi alioikeus käsittelee alueellaan toimivien alueellisten tuomioistuinten välisiä toimivaltariitoja sekä muita laissa säädettyjä asioita.

Alueellinen tuomioistuin (*Judecătorie*)

Alueelliset tuomioistuimet eivät ole oikeushenkilöitä. Ne toimivat piirikunnissa (*județ*) sekä Bukarestin kaupungissa.

Alueelliset tuomioistuimet käsittelevät yksityisoikeudellisissa asioissa pääasiassa seuraavia:

- kanteet, jotka kuuluvat siviililain (*Codul civil*) mukaan holhous- ja perheasioista vastaavan tuomioistuimen toimivaltaan lukuun ottamatta asioita, joista laissa nimenomaisesti säädetään muutoin
- kanteet, jotka liittyvät väestörekisteriin rekisteröitymiseen lain mukaisesti
- kanteet, jotka koskevat eri henkilöiden omaisuuteen kuuluvien monikerroksisissa rakennuksissa asuntojen tai tilojen hallinnointiin tai tarvittaessa omistajayhdistysten juridiisiin suhteisiin luonnollisten henkilöiden tai muiden oikeushenkilöiden kanssa
- häädot
- haasteet, joka koskevat yhteisiä muureja tai oja, rakennusten tai istutusten etäisyyttä, kulkuoikeutta, rasiitteita ja kaikkia muita laissa säädettyjä omistusoikeuteen vaikuttavia rajoitteita, joista osapuolet ovat sopineet keskenään tai jotka on asetettu oikeusteitse
- omistusrajojen siirtämistä ja määrittämistä koskevat kanteet
- haltijuuteen liittyvät kanteet
- muiden kuin rahamääräisten vaatimusten hoitamiseen tai hoitamatta jättämiseen liittyvät kanteet riippumatta siitä, perustuvatko ne sopimuksiin, lukuun ottamatta kysymyksiä, jotka kuuluvat muiden tuomioistuinten toimivaltaan
- omaisuudenjakoon liittyvät kanteet riippumatta tämän omaisuuden arvosta
- muut kanteet, joiden kohde on mitattavissa rahana (enintään 200 000 leuta) riippumatta osapuolten ammattimaisuudesta.

Lisäksi alueellisissa tuomioistuimissa käsitellään muutoksenhakuja tuomiovaltaa käyttävien hallintoviranomaisten ja muiden elinten päätöksiin laissa säädettyissä tilanteissa.

Alueelliset tuomioistuimet käsittelevät rikosoikeudellisista asioista pääasiassa seuraavia:

yleisesti kaikenlaiset rikokset lukuun ottamatta niitä, jotka lain mukaan kuuluvat ensisijaisesti alioikeuksien, muutoksenhakutuomioistuinten sekä korkeimman oikeuden toimivaltaan.

Tietoa tuomioistuimista saa [Romanian oikeusministeriön ylläpitämästä tuomioistuinportaalista](#).

Oikeudelliset tietokannat

Seuraavat oikeudelliset tietokannat ovat verkossa:

- korkeimman oikeuden oikeuskäytäntö julkaistaan tuomioistuimen omalla [verkkosivulla](#)
- tuomioistuimet julkaisevat yhteenvetoja päätöksistään tuomioistuinten portaalissa. Ks. esim. [yhteenveto Bukarestin muutoksenhakutuomioistuimen päätöksistä](#);
- Romanian lainsäädäntöneuvosto pitää yllä [Romanian tuomioistuinten oikeuskäytäntöä koskevaa sivua](#).

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 03/02/2014